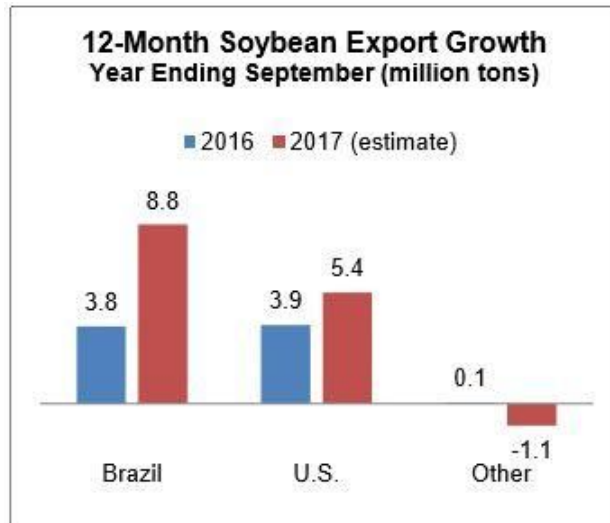

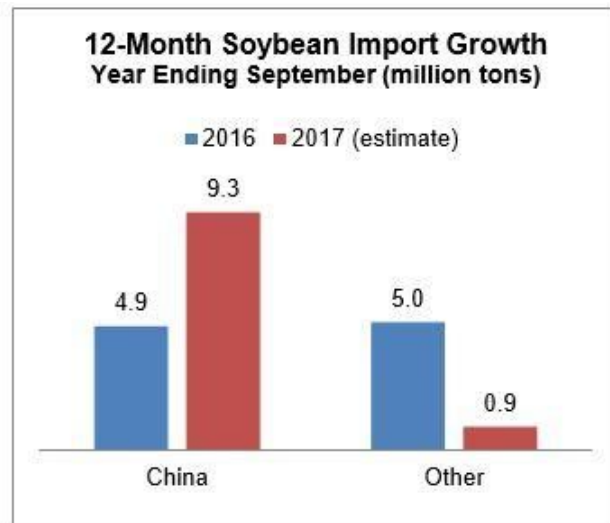
ULJARICE:
SVETSKA TRŽIŠTA I TRGOVINA

Rast trgovine sojom: priča o Brazilu, Sjedinjenim Državama i Kini

Slika 1. 12-o mesečni rast izvoza soje

Godina koja se završava Septembrom (miliona tona)

Slika 2. 12-o mesečni rast uvoza soje

Godina koja se završava Septembrom (miliona tona)

U poslednje dve godine, globalan izvoz soje porastao je za 20 miliona tona, tražnja je namirena isključivo iz Brazila i Sjedinjenih Država. Ovaj model rasta izvoza odražava dominaciju obe države u proizvodnji i trgovini kao i kupovne obrasce u Kini koja čini skoro dve trećine globalne trgovine sojom.

Udeo rasta izvoza koji su zauzeli Brazil i Sjedinjene Države u zavisnosti od relativnih cena i količine zaliha za izvoz, varira iz godine u godinu. Tokom proteklih pet godina Brazil je zauzeo veći udeo u rastu globalnog izvoza, 49% naspram 40% za Sjedinjene Države. Ovaj trend odražava najveći rast proizvodnje u Brazilu i manje domaće tržište za proizvode od soje. Na strani potražnje, Kina ostaje vodeća u trgovini sojom zasnovanog isključivo na veličini njegove potrošnje. Rast potražnje na tržištima izvan Kine i EU takođe su bili jaki na procentualnoj osnovi. Povećane zalihe uljane repice, suncokreta i žitarica u EU usporile su potražnju za uvozom soje u poslednjih nekoliko godina.

Prema prognozi USDA tokom sledeće godine globalna potražnja soje nastaviće da se širi, uvoz će imati rast od 5 miliona tona do skoro 149 miliona tona. Dok se za tržišta u razvoju kao što su Egipat, Pakistan i Vijetnam predviđa da će imati jak rast uvoza, za Kinu i dalje stoji prognoza da će biti zaslužna za više od polovine povećanja potražnje, iako sa sporijim rastom. S obzirom na nedavni trend izvoza, ovo

povećanje globalne tražnje biće verovatno podeljeno između Sjedinjenih Država i Brazila, podela izvoza biće u zavisnosti od relativne dostupnosti zaliha u svakoj zemlji.

PREGLED

2017/18

Globalna proizvodnja uljarica manja je ovog meseca 577 miliona tona. Veća globalna proizvodnja kikirikija i semena pamuka protivteži smanjenu proizvodnje soje i suncokreta naročito u Rusiji i Ukrajini, i nižoj proizvodnji uljane repice u Sjedinjenim Državama. Globalan uvoz soje ima blag pad ovog meseca, sa smanjenjima u EU koja premašuju dobitke u Pakistanu. Izvoz ima pad zbog niže prognoze za izvoz soje Ukrajine i zbog nižih prognoza za izvoz suncokreta iz Rusije i Ukrajine. Globalne završne zalihe soje manje su ovog meseca jer jaka potražnja za izvozom u 2016/17 smanjuje za 2017/18 prenete zalihe. U.S. prosečna sezonska poljoprivredna cena soje je nepromenjena \$9,20 po bušelu.

2016/17

Globalna proizvodnja uljarica ima rast ovog meseca, Ukrajina ima veću proizvodnju suncokreta a globalna proizvodnja soje je niža. Globalan uvoz soje ima rast ovog meseca na većim pošiljkama Kini, Argentini, Pakistanu i Rusiji, premašuju smanjenja u EU. Ovog meseca procena izvoza je veća na većim pošiljkama iz Brazila i Argentine. Završni podaci o trgovini ukazuju na rekordan izvoz U.S. soje. U.S. prosečna sezonska poljoprivredna konačna cena soje je \$9,47 po bušelu.

CENE SOJE

Američka izvozna ponuda u Septembru, FOB Gulf, imala je prosek od \$379/tona, što je rast od \$7 u odnosu na prošli mesec. FOB Brazil Paranagua i FOB Argentina Up River imali su prosek od \$384/tona i \$378/tona, što je rast od \$6 i \$11 u odnosu na prošli mesec. Prateći jaku globalnu potražnju za uvozom kao i probleme sa vremenskom prognozom rano u sezoni u Južnoj Americi, cene su imale rast u Septembru. Međutim, pritisak od žetve i prodaje pomogao je smanjenju cena početkom Oktobra.

Slika. Izvozne cene soje

Za nedelju koja se završava 28-og Septembra, U.S. 2017/18 izvozne obaveze soje (nenamirene prodaje i akumulirani izvozi) za Kinu iznosile su 10,7 miliona tona u poređenju sa 12,6 miliona od pre godinu dana. Ukupne obaveze svetu su 23,3 miliona tona u poređenju sa 28,3 miliona za isti period u prošloj godini.

2017/18 PERSPEKTIVA PROMENA U TRGOVINI

- **Australija** smanjen je izvoz uljane repice 100,000 tona 2,5 miliona zbog oskudnih zaliha.
- **Evropska Unija**
 - Uvoz uljane repice ima rast 200,000 tona 4,2 miliona prateći veće pošiljke iz Ukrajine rano u sezoni.
 - Uvoz soje ima pad od 500,000 tona 14,0 miliona u skladu sa smanjenjima za 2016/17 i zbog većeg nego očekivanog uvoza uljane repice iz Ukrajine.
- **Indija** uvoz suncokretovog ulja ima pad od 100,000 tona 1,7 miliona zbog manjih globalnih zaliha.
- **Pakistan** uvoz uljane repice ima pad od 100,000 tona 1,1 miliona, uvoz soje ima rast od 280,000 tona 2,0 miliona, oba zbog rastuće preferencije za lokalno obrađenu sojinu sačmu.
- **Rusija**
 - Izvoz suncokreta smanjen je na pola 100,000 tona zbog manje prognoze za proizvodnju.
 - Izvoz suncokretove sačme ima pad 100,000 tona 1,5 miliona zbog manje prerade.
- **Ukrajina**
 - Izvoz uljane repice ima rast od 350,000 tona 1,7 miliona zbog jačeg tempa trgovine na početku marketinške godine.
 - Izvoz sačme uljane repice ima pad od 200,000 tona 215,000 i izvoz ulja uljane repice ima pad od 135,000 tona do 150,000, oba zbog smanjenja procene prerade.
 - Izvoz suncokreta ima pad od 100,000 tona 150,000 što odražava manju prognozu proizvodnje.
 - Izvoz suncokretovog ulja ima pad od 100,000 tona 5,2 miliona zbog manje prerade.
 - Izvoz soje ima pad od 450,000 tona 2,5 miliona zbog manje prognoze za proizvodnju.

2016/17 PROMENE U TRGOVINI (na osnovu podataka o trgovini osim ako nije drugačije naznačeno)

- **Sjedinjene Države**
 - Izvoz soje ima rast od 99,000 tona do rekordnih 59,2 miliona.
 - Izvoz sojine sačme ima pad od 90,000 tona 10,6 miliona.
- **Argentina**
 - Izvoz soje ima rast od 400,000 tona 6,9 miliona.

- Uvoz soje ima rast od 200,000 tona 1,7 miliona.
- Izvoz sojine sačme ima rast od 350,000 tona 31,6 miliona.
- **Brazil**
 - Izvoz soje ima rast od 637,000 tona 63,1 miliona.
 - Izvoz sojinog ulja ima pad od 130,000 tona 1,2 miliona.
- **Kina**
 - Uvoz soje ima rast od 500,000 tona 92,5 miliona.
 - Izvoz sojine sačme ima pad od 100,000 tona 1,2 miliona.
- **Egipat**
 - Uvoz soje ima rast od 100,000 tona 2,3 miliona.
 - Uvoz sojine sačme je smanjen 200,000 tona 1,2 miliona.
 - Uvoz sojinog ulja ima pad od 130,000 tona 270,000 dok uvoz palminog ulja ima rast od 100,000 tona 1,3 miliona.
- **Evropska Unija**
 - Uvoz soje ima pad od 300,000 tona 13,2 miliona.
 - Uvoz suncokretove sačme ima pad od 100,000 tona 3,7 miliona.
- **Indija**
 - Uvoz sojinog ulja ima pad od 200,000 tona 3,5 miliona.
 - Uvoz suncokretovog ulja ima rast od 100,000 tona 2,0 miliona.
 - Izvoz kikirikija ima pad od 100,000 tona 950,000.
- **Pakistan** uvoz uljane repice ima pad od 200,000 tona 1,0 miliona, dok uvoz soje ima rast od 209,000 tona 1,7 miliona.
- **Rusija**
 - Izvoz suncokretove sačme je smanjen 100,000 tona 1,3 miliona.
 - Uvoz soje ima rast od 200,000 tona 2,2 miliona.
- **Ukrajina**
 - Izvoz suncokretove sačme ima pad od 100,000 tona 4,8 miliona.
 - Izvoz suncokretovog ulja ima rast od 195,000 tona 5,8 miliona.